

ZOMBOR ÉS VIDÉKE

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 korona
Fél évre . . . 6 korona
Negyed évre . . . 3 korona
Egyes szám 16 fillér

POLITIKAI LAP.

Felolós szerkesztő: * Szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY. * DR. MÜLLER JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal: Zarándok u. 7.

Telefon-szám: 174.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Karácsony.

Irta: KÖRMÖCZY ERNŐ apát-plébános.

... Az est sohasem volt szebb, mint akkor... Ott főnt, amerre a szem ellát, millió és millió csillag mosolygott az ég végtelenjén... s Bethlehem alatt a Bet-Szauron túl, ugyanazon síkságon, hol Booz szőrűje állott, hol a moabita Ruth kalászkat szedett, fényesszemű pásztortűzek lobbantak fel olykor-olykor... néma, csendes a máskor madárdalos róna... még csak a kőszá szellő sem dudorász rajta végig... csak épen hogy néha kolompel egy-egy kiling-kalángot a fészkelődő jószág.

Csendes éj, néma éj. Pásztorok virrasztanak. Olykor mély, néha sóhaj szakad fel keblükből... népek születtek, népek tüntek le hosszú-hosszú évszázadok reménykedő sarja. Ajkukon ott égett a panaszos sóhaj, az epedő sóvárgás a proféták ígérete után...

De hallga! Mi cseng oly csillogva szépen, mikéntha millió kis csüstharang szólna?

És mi ott a tündöklő szép fény-sáv, mely a napvilágot hozza le a bethlehemi rétre?... Kápráztató már a csillogása... s körül a fénytengerben millió és millió angyal szárny-suhogása reszket...

Büvös-bájos danájukra felnesszel a pásztoréj csengőn, biztatón, simogatón száll szerte a csendes éjben az ének:

„Gloria in excelsis Deo
Et in terra pax hominibus!”

Boldog emberek ti! Hisz a testté lett Igo a világot megrálat jelszót röpti most bele a világba!

Pax! Caritas! —

— Béke! Szeretet!

Szinte reszket bele a tollam, hogy en ígékét írom — elszakott már tőle — veszni készül már mind a kettő!

Béke most, mikor az angyalok

glóriájába népmilliók fegyvercsörtése zúg bele s a gyűlöletből lihegő ellenség vérontásait gyászszal gyászolja a magyar anya?!

Szent karácsony éjjel nem ott a szelid, hímes bethlehemi rónán andalog a tekintetünk... nem! odamedred a vérvirágos csatamezők rémes borzalmi felé... akiket itthon hiába keresünk, azoknak hőborított téreken jégvirágos a karácsonyfájuk s a bethlehemi jászol varázslatos melege helyett vérfagyasztó borzalom a részük!

*

Jó régen kis iskolás könyvben egy rövidke kis legendát olvastam és ma már csak elmosódott konturokban halvány reflexió maradt meg belőle...

„Együtt ül a kis család karácsony szentestéjén Jézuskaváróban... Aszatalon díszes fenyőág angyalhajjal, lamettával, girlanddal... apró kis viaszgyertyák ülnek meg ott csillogó piczi kis lángnyelvüket fel-felnyújtgatva az ágak tövén... A két gyermek — a szülők öröme — önfeledten bámul bele a tündöklő, csillogó fénybe... Kopogtatnak... az ajtón lerongyolódott, elgémberedett kis fiúcska fordul be féüsen, fázósan reszketve... s a család két gyermeke egyszerre ott terem mellette... Odahúzzák a karácsonyfához, játékkal, ajándékkal, aranydióval, almával töltik tele szobát s ahogy a kis árva elbúcsuzik tőlük, akkor tudják csak meg, hogy vendégük — maga a kis Jézuska volt.”

... Így szent karácsony este mi is csendes örömmel várjuk a kis Jézus születését. Vaj? ellátogat-e hozzánk? S hogy kopogtat majd be? Mennyei fényben, fehérsármáy röpke angyalsereg karján? Avagy lerongyoltan... éhezőn... elgyötörtén

a szenvedéstől, hosszú nélkülözéstől?

Istenem! de gyakran látogat el hozzánk most e szánandó köntösben!

A pásztorének édesen szelid melodiáját túlsikongja az árva panaszos jajszava!

Nem olyan most a mi karácsonyi örömlünk, amilyen volt máskor! — Istenem, — hány, de hány családot ér úgy a szent karácsonyi ünnep, hogy békeséges, örömteljes gyermekrezek helyett kiáírtaemű apróság szeg azon, hogy apátlaa lett s elhagyatott — árva!

Béke ünnepe — s árvaság! Hát lehet béke ott, hol a gyámoltalanságot nem segíti szerető kéz mankája, — hol a pergő könnyeket nem szárítja a részvét, — hol a nélkülözött nem táplálja a könyörtület?

Kerül-fordul az idő s nap-nap után úgy szaporodik a hadiárva száma, mint az árvalányhaj edakünn a mezőn.

Ha a sok gyászoló, busongó szülő, ki tépett szívvel siratja egyetlen gyermeke pusztulását, rágodolna arra a karácsonyi legendára, — ha megnyitná szívét, — ha odaölelné egyet a háború árva közl szerető keblére!

Egyéb sem kell ehhez, csak a bethlehemi kised által ide lehozott szent „Szeretet” s ha az árva ajkán felszakad a fohász: nincs senki, aki mondaná „szeretlek gyermekem”, a magyar társdalom meghihtve az örök Szeretet lehetétől, megteremti az angyalszivek karácsonyát s lesz boldogság, lesz béke a szivekben, „*Lesz még egyszer ünnep a világon!*”

Problémák.

Brandenburgi termetes népfelkölkökkel utazott egy kocsiában déli Bácska zsíros földjén végig a paripási sváb vetter. A poroszok bámulták a televény földet és egyre azt hajtották: mennyi kincset lehetne abból német munkával kihozni. — A vetter sokáig szótlánul hallgatta a beszélgetést. Ja, ja — igen — motyogja végül, — ha nem volna két nagy ellenségünk: a jég és tűz, a májusi fagy és júniusi aszály . . .

Igaz! — Hányszor néztünk már szét tavasz elején a mezők élő búrsonyán, a szőlőtőkék friss nedvtől duzzadó büttyökön, a hófehér szíromruhába öltözött gyümölcsfákon és szívünk az élet-remény édes melegétől hevült; izmaink a várható eredmény kilátásától, mint delejes értől hatalmas munkakészség leküzdhetetlen erejével készültek harcba állni.

De aztán jött egy éjszaka. — A muszkaszél széthajtja az éj felhőburkát. Mint hideg aczeltörök villannak fel a csillagok. Másnap hajnalban milliárd és milliárd szemű gyémántpor lepí be a sarjadzó vetést, a szűzi felségben pompázó virágokat. Halottí dísz-gyászpompá ez! Mire delelőre ér a nap, fonnyadtan, sárgán peregnék le — haj! — idő előtt a fehér szirmok; összezsugorodva gunnyasztanak a bimbók. — Egy éjszaka megvolt nagy Magyarországon a gyümölcszedés és szüret.

Aztán, ami megmarad? A Nap fukarul visszatartott melegt pazarlontja most már a zsendülő vetésre. Iparkodik is az elmulasztottakat helyrehozni. Szerteszőknek a búza, merészen bontogatja czímerét a tengeri. A Nap csak egyre árasztja gazdag áldását. Sok lesz a jóból is. Cserépedé válik a talaj kérge; hosszú repedéseiben a gondatlan szöcskék cikáznak. Megáll a fejlődés. A zsenyebb vetemény elcsenevészedik. A halál sárgasága húzódik mind szélesebb pásztákban az ímént még bujázöld pázsitra és mint a koldusszony kiaszott testének fekete-barna condráiból, — úgy kél ki mindenfelé a meddővé vált anyaföld! . . .

. . . Így vagyunk Magyarországon a kulturális és szociális intézményekkel is. Azok legszebb reményeket keltő virágait sokszor már a fakadéskor leforrázza a kétely fagya és a lekicsinylő metsző gúny dere. Ami pedig a zsendülés korszakát túléli, azt elsorvasztja a közöny, a nembánomtság lassú halált maga után vonó aszálya. Kárbavész a csemetézők legnémesebb intenciója, magsemmisül a munkások fáradtságos nehézs napzáma. — A mi kulturális fáinkon kevés a gyümölcs . . . a mi szociális vetéseink alig adják vissza a magot . . .

De ez így nem maradhat! A borzalmas pusztítáknak, amit e végetnemérő világegés okozott, eredménye

megmarad — a munka és kiválóan a soha el nem csüggedő, a nagy célokat szem elől soha el nem tévesztő munka megbecsülése. Meg kell tanulunk kis eszközökkel nagy célokat elérni; az apró akadályokat elhárítani; egységes, nagy nemzeti érzésbe és zefforrasztani minden erőit, ami csak rendelkezésre áll.

Hiszem lehetne-e megzsegyenítőbb és megsemmisítőbb bírálat, — lesújtóbb, kétségbeesítőbb érzés, mint az az önvád, az a tudat, hogy faink annyi ezrei hiába sanyarogtak és szenvedtek és nemes vérüket hasztalan ontották! — Az Apokalypsis rejtelmes szörnyűségei, az „Inferno“ végsőkig fokozódó kínzásai — csak enyhe cizirogatások, jelentéktelen kicsiségek azokhoz a győtrálmekhez képest, amelyekkel a lelkiismeret furdalásai fognak okozni nekünk és unokáinknak . . . nem negyedikizilen . . . hanem a világ végezetéig! . . .

Dr. Eperjessy Béla.

A sajtó.

A bölcsék tanítása szerint az emberi kedély a pesszimizmusra hajlik. Hogy mi ennek az oka, azt kutatni nem a mi feladatunk. De hogy tényleg így van, azt pár évezreddel ezelőtt Buddha is megmondta, a ki egyik prédikációjában ezt állította: „Ez a fájdalomról való szent igazság, ó barátok. Fájdalom a születés, fájdalom az öregség, fájdalom a betegség, fájdalom a halál! . . .

A háború különösen sok pesszimizmát termelt. Pedig hoi tartanánk, ha mindenki sötét szemüvegen keresztül nézné a világot! E téren — a kétségeket eloszlatni, a kedélyeket csillapítani — végtelenül fontos a sajtó szerepe. Mért nemcsak a front mögött szenvedőket nyugtatja meg, hanem az első vonalbeliket is bátorítja, hősi cselekedetekre ösztönzi.

A jövő történetírója a XX. század történelmének tárgyalásánál bizonyára nem feledkezik meg e nagy világfelfordulás speciális termékeiről: a lövészárók újságiról.

Mennyire fontos, mennyire nélkülözhetetlen a helyhez, körülményekhez kötött sajtó, azt a kulturáléhoz szokott, de a lövőárók szennyétől ellepett katonák újságok szerkesztésével és kiadásával illusztrálják. A francia „Lövészárók visszhangja“, a „Leláncolt poilu“ ép úgy a fronton lévő katona lelkiéletét tükrözi vissza, mint a 32. gyaloghadosztály Képes Hadiújságja, Tábori Újság vagy a lövőárók más terméke. A jelen nagy, példátlan harcairól eme újságokból lehet igen találó képet alkotni.

Háború után rengeteg feladat vár ránk. Városunk egy kissé lezsurult a jól megérdemelt fejlődés útjáról. Az alkotásokban, a célok megvalósításában nagy szerepe lesz a tekintélyes, a város intelligenciájától támogatott sajtónak. Ez legyen a szoros összekötő kapocs a polgárság és a nevében eljáró hatósági szervek között, másrészt ez legyen a helyes közvélemény kialakulásának elősegítője.

Mint a város országgyűlési képviselője, örömmel látom, hogy a város szellemi arisztokráciája mint támogatója tollával, tudásával a helyi sajtót, amelyből hatalmas, tekintélyes támogatót kapunk messzezenő célok és feladatok megvalósításában

Legyen tehát e lap a polgárok akaratának őszinte szószólója és minden igaz városi érdek bátor szavú, meleg védelmezője!

Dr. Konyovits Dávid.

A karácsonyfa.

A karácsony a kereszténység legsebbe ünnepe; ezen a napon szülött Jézus Krisztus, vallásunk alapítója, kinek bölcsessége és erényei egyaránt bámulatosak és kiről a tudósok, a filozófusok azt mondják, hogy életében megvalósítva látjuk az ember ideálját, azaz, hogy Ő isteni ember, hogy nálánál tökélesebb az ember már nem is lehet és kiről mi keresztények, az Ő szavai és tettei alapján hisszük és valljuk, hogy Ő Isten fia: ezt a nagy napot, a karácsonyt, az egész keresztény világ ünnepnek tekinti és hogy ezen mindenki örüljön, a gyermekek a kriszkiádnak, a szülők gyermekeik örömeinek, világszerte szokás e napon karácsonyfákat felállítani a családok körében — sőt a nemes szívű közjótékonyok még azon szegényeknek is állít karácsonyfát, kiknek övéi ilyen nem állítanak, mert nem állítanak.

A karácsonyfa nem csak szép, hanem jelentőségteljes is. Karácsonykor tél van; a fák lehullatták lombjukat, a kertek, a rétek, a mezők miné kopaszak, kopárok — de a karácsonyfa szép zöld. Az örökzöld karácsonyfa jelképezi a hitet, mely mindig él és élet, mely hervadhatlan boldogságot szerez. A szerencse, a vagyon, a nagy uraság olyan, mint a virág, mint a fa lombja — jön egy kis dér, egy kis szomorúság és vége van az egész pompának! A feldíszített karácsonyfa tarkán pompázó színeivel hasonlatos az égi szivárványhoz: ez ragyog a meddig a nap süt, de jőjön csak egy kicsiny felhőcske és takarja el egy percére a napot és vége a szivárvány egész dícsőségének. Ilyen mulandó minden földi jó is, — csak egy az állandó, a hit, a megnyugtató, vigasztaló, boldogító hit, melyet a karácsonyfa telát nem ismerő örökzöldje jelképez. A karácsonyfa gyertyáskáinak fénye ragyog, mint megannyi csillagocska — ezek jelképezik a ma született Krisztus tanainak, a keresztény vallásnak boldogító és felvilágosodást terjesztő világgosságát, mely az élet nehéz utai megnyugtató, megvigasztal, boldoggá tesz és eloszlatja a tudatlanság, a babona és bűn sötéttségét. Nap a keresztény vallás világgossága, hold a tudomány, mely attól kölcsönzi világgosságát, — e kétnek egymást felváltó és kiegészítő világgossága megment minden

erkölcsi sötétségtől, mely az életben minden baj és szerencsétlenség szülő-anya. A karácsonyfa telve édességekkel, ajándékokkal — ezek jelképezik a hit boldogító hatását az élet bajai és keserűségei között.

Nincs ember a világon, legyen az kicsiny vagy nagy, ifjú vagy öreg, szegény vagy gazdag, kinek nem volna valami szomorúsága, valami keserűsége: a földi szórakozások vizsgálatala olyan mint a szines és ragyogó szappanbuborékok, hatásuk csak perczekig tart s azután volt és nincs és a szív sebei felüljárnak — ezekre valóban gyógyító irt, orvosságot csak a hit vigaszai adnak.

Ez a karácsonyfa jelentősége, melynek öröme a gyermek és a melyre való visszaemlékezés boldogító és felejthetetlen az öregekre nézve.

Dr. Margalits Ede.

Az örök béke forrásai.

Immár harmadfél év óta csapkodnak körülöttünk a féktelenül felkorbácsolt emberi szenvedélyek véres hullámai s teljes megsemmisüléssel fenyegetik legdrágább kincseinket.

Féltő, hogy a lelkiismeret bírja ezuttal is hasztalanul szólítja ítélőszéke elé a borzalmas harc okozóit s igyekszik felvilágosítani őket végzetes tévedéseikről s mérhetetlen bűnösségükről, — nem képesek szabadulni a gonoszság igája alól.

De a hit nem vezet ki lelkünk ből. A háború mindent lenyűgöző viharából végre mégis csak a béke fog parancsoló erővel kiemelkedni, hogy visszavezesse a megtévedt emberiséget fönnséges rendeltetésének és hivatásának országába.

A válság meg fog szünni, de kérdés: mindenkorra, avagy ismét csak bizonyos időre?

A válság kitörése előtt hosszú éveken át az emberi elme munkálkodásának jelentékeny részét arra fordította, hogy életet és javakat egyaránt borzasztó pusztító hatású gépeket szerkesszen — s valóban sok millió anya, feleség, testvér és gyermek bánata és könnye tanuskodik a szomorúan nagyszerű sikerről.

Ilyen előzmény után s a jelen irtózatai közt ugyan arról az emberi elméről feltehető, hihető-e, hogy a válság megszűntével, annak megismétlődése ellen már most leküzdhetetlen akadályokat fog építhetni?

Aligha!...

Az ember szava: a küzdés! Magával hozta a földre s míg csillagtestünkön élet lesz, a küzdelem nem hagy el bennünket. Küzdeni fogunk az elemek ellen és küzdeni egymás ellen.

Ha így van, a mint azt a legnagyobb világelemek is hirdetik és vallják, vajjon akkor nem hiú remény-e az, hogy egyszer oly fejlődési fokra emelkedünk majd, melyen minden háborús lehetőség örökre megszűnik?

Úgy hisszük: elkövetkezhetnek ezek az idők!

Az emberi haladás és fejlődés törvényei reményt nyújtanak arra, hogy a

m esse z j ö v ő b e n sikerülni fog minden új háborút lehetetlenné tenni s a sorsunkban rejlő egymás elleni küzdelmeinket más eszközökkel megoldani

A háborúk eddig nagyrészt csak egyes nemzetek, népek pererei voltak, a mai világ-felfordulás az egész emberiség válsága. Amazok túlnyomórészt kisebb kihatású békekötésekkel végeztek. — a mai küzdelem végmegoldása az egész emberiséget érinti.

S ha ma oly megoldást keresünk, a mely háború kitörését a jövőre mindenkorra lehetetlenné tege, akkor minden emberi feladataink legkitünőbbjét kívánjuk s törekszünk megfejtani.

Sajnos, ma a még ez nem fog sikerülni, mert csupán szerződésekkel, irásokkal a célt nem érhetjük el. Az ilyen szerződések csak fészközők és arra jók, hogy azok ellen alkalmazzuk, a kik ellen akarjuk.

Örök békét csakis a vallás és a tekintély tisztelete adhat az emberiségnek! Ezek is csak együtt, közös erővel.

Amíg a vallás és a tekintély tisztelete nem éri el a legmagasabb fejlődési fokot, mindaddig kísérteni fog a háború réme.

Egyedül ezeken a tényezők akadályozhatják meg a borzalmas felülulását.

A vallás — minden emberi érzés legnemesebbje — s a tekintély tisztelete — e mélyeséges erőforrás — kell, hogy csalekedeteink vezetői s elhatározásaink irányítói legyenek.

Nemzetek, országok buktak el, népek semmisültek meg, mert megrendült bennük a vallás ereje s megszűnt a tekintély tisztelete.

Róma pusztulását is ez okozta.

S vajjon mi magyarázza meg a kereszténység leküzdhetetlen erejét?

Krisztus követőinek kezdetben oly kis számú csapatát a római császárok máglyái és oroszlanai miért nem irtathatták ki úgy, hogy az ígét is elpusztítsák?

Vallásuk rendithetetlen ápolása és Krisztus s az Apostolok tekintélyének elismerése és hirdetése!

És a zsidók annyi üldöztetés közt nem azért maradhattak-e fenn mégis, mert vallásukat megőrizték és tekintélyüket féltő szeretettel vették körül, ápolták, hirdették és fejlesztették?

A vallás és a tekintély tisztelete az a két gránitszikla, melyen minden emberi aljasság, gyűlölködés, irigység megtörik.

Minden vallás egyformán tiltja az emberölést — s minden néptöréne-tenek legfényesebb lapjai azokra az időkre esnek, mikor a tekintély tisztelete a legmagasabb fokon állott.

Ha majd minden ember lelkét egyformán áthatja a tudat, hogy embert ölni nem szabad s az egymás elleni, sorsunkban rejlő küzdelmet más eszközökkel kell megvívni. — és ha majd mindenki elismeri a tekintély tiszteletének üdvözítő és hatású, akkor végkép meg fog szünni a háború lehetősége s elkövetkezik a megváltás:

Örök béke!...

Dr. Dömötör Győző.

Segítsük a hadbavonultak családjait és az elesettek hozzátartozóit!

Levelek Szerbiából.

Írja: Latinovits Szaniszló, Zombor sz. kir. város nyug. tanácsnoka.

III.

-- november hó.

Kellemesen lepett meg a város képe ahogy az a napvilágnál előm tárult. El voltam készülve arra az elstüggesztő látványra, hogy egy ronda falut látok rendezetlen utcákkal, ronda kalyibákkal és ez mind uszik a piszokban.

És e helyett találtam egy egészen helyes kis városkát kövezett utcákkal, rendezett terekkel, a főtutzákon és tereken legnagyobb részben emeletes és külsőleg eléggé csinos és tisztának látszó házakkal.

Olyanféle benyomást tesz az emberre, mint egy magyarországi hegyvidéki kisebb városka és hihetőnek tartottam azt, hogy talán az élet itt sem lesz valami nagyon kellemetlen.

Magának a városnak eredete és története visszanyúlik egész abba az időbe, a mikor a rómaiak voltak az urak egész Erdélyig.

Uzice a dáciai provinciába vezető fő út mentén feküdt, a mely Spalatóból kiindulva vezetett ezen városon majd Nisenz keresztül be a mostani Romániába és onnan a Traján úján, hidján át Erdélybe. Sőt itt egy nagyobb római telepítés is lehetett, mert a környéken még ma is nagy mennyiségben tárnak fel szarkofágokat, mértföldjelző köveket, falmaradványokat.

A Morava folyón keresztül vezet egy ősrégi, még ma is sziklaszilárdan álló kőhid, a mely római építkezés maradványa, de a hid közepén kimagaslik egy kápolnaszerű fülke, a melyen fehér márványba véste az idők minden viszontagságával daczoló aranyvetűt török szövegű felirás tárgyal valamit az egykori itteni török dicsőségről. Valami nagyon régi lehet ez a felirat, mert az itt elég gyakran megforduló törökök közül eddig senki sem tudta elolvasni vagy annak értelmét megmagyarázni.

A török világnak másik maradványa a városot északra a Morava szakadókon völgyéből kiemelkedő meredek hegyromon sásfészekként ülő fellegvár romja. Kisebb méretű vár lehetett. De teljesen megközelíthetetlen fékvésésnél fogva akkoriban feltétlenül ura lehetett ennek a vidéknek addig, a míg az ágyúk korszaka be nem következett, — a mikor azután a szomszédos magasabb hegyromokról belövedőzhettek a martalócok tátot szájába. Az egész vár területe nem nagyobb a zombori város-háza udvaránál, de az idővel még mindig daczoló erős falai, római boltozatú földalatti vagy inkább sziklába vajt helyiségei még mindig elárulják erősségét.

E váron túl be Bosznia felé festői szépségű, igazán vadregényes a Morava völgye.

Uzice városa mintegy 3000 lakost számláló város, ennek a környéknek a legnagyobbik helysége és kereskedelmi központja és egyuttal végállomása a Krusevác—uzicei keskenyvágányú vasutnak. Ugy halottam, hogy e vasútvonalat tovább akarták vezetni a boszniai Visegrádra, a hol belefutott volna az onnan Szarajevó felé vezető vonlba, de ezidőszent elháríthat-

lan technikai nehézségek a munkálatok beindítását megátolták.

Hogy e városnak mint a környék legnagyobb helységének mennyire kereskedelmi jellege van, mutatja az, hogy egyetlen egy háza nincs, a melynek utcái része, az emeletek kivételével, nem tisztán bolt volna. A szomszédos, elsőtán fekvő falvakban természetesen boltok nincsenek és így szükségletét azok mind itt szerzik be.

A boltok és nyitott helyiségek sorrendje a következő: egy káfédzsija (kávé-mérés), egy bocskoros, egy pék s azután ez így megy szakadatlan láncolatban végig az egész városban. A nyilvánosság pedig annyira intenzív, hogy a bocskoros műhely utcái része teljesen nyitott és látható, hogy szabja benne a majszter a pappendeklivel bélelt lábszárvédőket; nemkülönből látható, hogy a két mily undorító piszokban gyúrja a kenyeret és rakja kemenczéjének az utcára kitátogó szájába a kenyereket és azzal együtt a teljes egészében nyársra fűzött bírkát.

Ezt a sort hébe-hóba megszakítja egy-egy fűszerkereskedés vagy rövidárú üzlet, a melyben azonban azért mindenféle kapható.

A minden hét szombatjára eső hetipiacra azután betődül a környék népessége, behozva nyomorúságos ökrös szekereken vagy apró kis bosnyák lovakon eladnivalóit.

A piac fő czikkei a gyümölcs, rengeteg mennyiségű káposzta meg paprika, tűzelőfa, burgonya meg kajmak. Ez utóbbi bödönökre legyurt vaj, a melyet — tekintve a gazdasszony tökéletességig kifejllett piszkosságára — a világ minden kincseért meg nem izlelnék.

Vannak még a piacon agyagedények is, a melyek csak tűzőn vannak égetve, mázlatlanok és formájuk, fantasztikus, még általam soha nem látott alakuk folytán olybá tűnnek fel előttem, mintha valami ősi kelta sírból ásták volna ki, úgy hogy az ember szinte keresi bennük az üvegyöngyöket.

Van még az itteni piacnak egy másik specialitása, a „lucse“. Ez nem más, mint a luczfenő, a mely igen gazdag gyantatartalmú. Ezt apró darabokra felhasogatva kötegekben árusítják és mivel tartósan és sokáig ég, — a mai gyertyában szűk korszakban meggyújtják és azzal világítanak s mivel fénye legalább oly erős, mint egy fagygyertyaé és egy arasznyi darab 8—10 perczig is elég, pótolja a kőolajat, gyertyát, villanyvilágítást a szegény ember viskójában.

(Folyt. köv.)

Téli mege.

Küldöm a Zombor és Vidéke olvasóinak,

Egy emberrel szoktam mostanában gyakran találkozni. Ezer arccal és mégis egyformán kerül az utamba mindig. Napról szemből jövőnk egymásnak a keskeny árokban, ő rőszeköteget, nagy fatönköt, hatalmas czölöpöt cipel a vállán és nekilapul az árokfalnak, ha meglát, vagy az árokfalat faragja lejtőssé, az utat tisztogatja és félreugrik ha jövők, hogy utat nyisson.

Bezsfrozott földszínű czipőjéből lábszárvédő kanyarog a térdéig, a lábszárvédőben tartja a kanalát, a ruhája mesterséges színezését földszínűvé piszkította az árok, a keze fekete és kicserepezett, az arcán piszokfoltok vannak, „Még nem volt időnk megmosdani“, mondja reggel, ha szólnak neki. Egyetlen szín rajta az a rózsaszínű tábori lap, melyet a sapkájába tűz, mint a rózsát szokták. Szóba állok vele mindig. Ha azt kérdezem: „Mi újság, öreg?“ — tempósan mondja: „Semmi újság sincsen“, ha úgy kérdezem: „Hány éves vagy, öcsém?“ — szégyenlősen szokta felelni: „Tizennyolc.“ Mindig mosolyog a szeme, ha felel. Legvígabban olyankor válaszol, ha csomagot visz, nagyon boldogan tudja azt a szót kimondani: „hazai“. Este az árok pereménél áll, vagy a drót előtt fekszik. Ilyenkor bunda is van rajta, a nyakát, fejét is becsavarja, a kezét karmantyúba rejt és me-rev tekintettel néz a sötétbe, a hol vijjogó vagy tompán puffogó lármák kergetőznek, időnként felhangzik egy fújtott csattanás, utána püsmorgásszerű zaj, aztán egy rakéta csillaga nagy fényt hint a havas dombokra és méltóságosan leereszkedik, keringve, mint a pacsirta.

Este bizalmaskodóbb természetű az én emberem, mint nappal. Rendszeren ő szólít meg először. Vagy azt mondja — ha ki tudja mondani — Beobachtungspost, vagy azt, hogy alármapost, Sperrpost, Horchpost vagy Feldwachkommendáns. Néha a fegyvert is rám fogja és rámrivall: Halt wer da! A Feldruót kérdezi. „Riktig, spacir!“ — mondja aztán, mert nem tudja megjegyezni „richtig, passiert“, a Losungot szintén nem szokta tudni, mert hogyan tudja a mellykúti, jánosalmi vagy kishallási emberem megjegyezni pl. azt a szót „Hötzendori“?

Ki ez az én emberem? Nem tudom. Nem ismerem, noha minden nap találkozom vele. Nem is ismerhetem, mert anyai neve van, hogy nem lehet megismerni. A legitimációs tokja azt mondja Molnár Tóth Péter, vagy Nagy Pál, a gyermeke úgy hívja, ha kezét csókol neki: Édes Apám, a felesége talán Szembogaramnak szólítja, a kedvese Gyönyörűségemnek becézi, az anyja a csókja mellé úgy rebegi: Egyszülött édes Magzatom, a szomszéd János Bácsinak vagy Bíró Urannak ismeri, az újság úgy ír róla: Derék Katonánk, vagy Hósi Halott, a történelem Névtelen Hősnek fogja elkeresztelni. Én egyszerűség kedvéért hivatalosan úgy szoktam róla beszélni: Ein Mann. Ha megszólítom és nincs rangja, Öregnek vagy Öcsémnek hívom.

Tegnap este, künn mászkálván az árokban, megint találkoztam vele. A karácsonyra gondoltam, mert cikket kell róla írnom. Ugy látszik, neki is azon járt az esze, mert mikor hátulról megszólítottam, megriadt és a kérdésemre „Mit látsz?“, reszkető hangon és zavarodottan felelt: „Semmit.“

Talán ő is a karácsonyra gondolt. Most mindenki a karácsonyra gondol. Ilyenkor, mintha a Szeretet és Békesség millió atómjával benne rezegne a levegőben is, a Magyar Baka — ez is egyik neve — ilyenkor talán a püsmorgó rakéták hideg fényét is napkeleten csillagnak, a zizegő jeges galyakat is karácsonyfának látja és a nyargaló

szél barátságosan hangjából is a karácsonyi ének mennyei hangjait hallja.

Legjobban szeretném a Magyar Bakát hazaküldeni karácsonyra. Milyen ünnepe volna az! Így csak a képét küldhetem haza. Szeretném, ha karácsony után minden karácsonyi asztalra odavarázsolhatnám. Az ő gondolatai bizonyára ott járnak majd akkor.

Gondolatok karácsony szent estéjén a Magyar Bakára, erre a száznevű, de egy-lelkű, névtelen nagy emberre. Gondolatok rá a Megváltó születése napján. Mert az emberiség összébűnéért az Isten Fia hordta a keresztet, de egyes emberek bűnéért most a vétélvel ő vált meg bennünket. Molnár Tóth Péter és Nagy Pál, A Magyar Baka.

105. tábori posta, 1916. december.

Dr. Ballagi Ernő.

Katonáink és a hadikölcsön.

Üzenetek jönnek a frontról. Győztesen, meg nem ingatva állunk helyünkön, ellenfeleink összes támadásai mind összeomlanak és a mi erőnk nincs megtörve, bizalmunk pedig csak megerősödött. Ugy vélem — írja József főherczeg — hogy a háború elérte tetőpontját. Győzni fogunk. Bóhm-Ermolli, Boroevics, Kirchbach báró vezérezredek, Arz lovassági tábornok ugyancsak mind ezt írják és mindnyájan arra buzdítanak, hogy jegyezzünk mindnyájan hadikölcsönt, mert — mint Boroevics írja: a háborút csak akkor vesztethetnek el, ha a pénzünk elfogyna. Minden milliót, amelyet jegyeznek, megnyert csatát jelent, a mely a békéhez vezet.

Valamennyi generális ezt az üzenetet nemcsak haza küldi, hanem a saját katonáiban is intézi. Az egyes parancsnokságoknál úgynevezett katonai jegyzőhelyek vannak felállítva, melyek gyűjtő tiszték útján gondoskodnak, hogy minden egyes csapat részvevője a nemzet pénzügyi erőfeszítésében. És ennek a gondoskodó buzgalmnak megható eredményei mutatkoznak. A fronton levő katonaság tömege-en jelentkezik. — Csak egymaga a havasi 12-es honvédek 180.000 koronát jegyeztek.

Számos ilyen példa, amely lehetetlen hogy hatás nélkül maradjon a front mögött békésen meghuzódó lakosságra, különösen azokra, a kik a háború révén még jó tisztességes polgári haszonra is szert tehetnek.

Ha még a katonák is, a kik vérrel és áldozattal a szent ügyért, megtakarított szoldajaikat nem sajnálva, binalommal rakják le a haza oltárára: mennyivel nagyobb kötelességük az itthonmaradtaknak, hogy résztvegyenek az ötödik nemzetközi kölcsön sikerének mentül fényesebb eredményre való vitelében!

Ne szőgyenitsenek meg bennünket a katonák. Vigyázzunk: ne vághassák majdan a szemünk közé, hogy

ők vértüket is ontották, pénzüket is adták, mi pedig, itthonmaradtak, szőgyenszomre hátrahúzódtunk. Legyünk méltók katonáinkhoz. Jegyezzünk mindnyájáuk hadikölesőt!

A nemzetiségi kérdés és a háború.

Még nem is olyan régen, a háború kitörése előtt sokat foglalkoztak a nemzetiségi kérdéssel, melyre azonban feleletet senki sem tudott adni. Sajnos, hazánkat eléggé érdekelte a nemzetiségi kérdés, mert hiszen elég szép számmal vannak nemzetiségeink. Bizonyos irigységgel tekintünk ebben a kérdésben is Németországra, melyet nem érdekel oly közelről, mert hiszen úgyszólván nincsen is nemzetisége s egy nyelven dicséri minden polgára istenét s egy nyelven zengi a Wacht am Rheint...

Nálunk viszont elég gondot adott a nemzetiségi kérdés, melyet 1868-ban az úgynevezett nemzetiségi törvénnyel, a XLIV. törvénycikkkel megoldani kívántak, amikor törvényileg kimondták, hogy a hon minden polgára, bármely nemzetiséghez tartozzék is, az oszlatlan egységes magyar nemzet egyenjogú tagja. Ez a törvény széleskörű autonómiát biztosít a nemzetiségek nyelvének. A nemzetiségek a pártpolitika ryöngéit felismerve ügyes vezetőkké hamar ponderáló helyzetet teremtettek maguknak.

Az államhatalom látva a nemzetiségi agitációt, látta a titkos aknamunkát, mely mindenféle kulturális jellege alatt folyt, de semmit sem tett annak megszüntetésére és ezért a nemzetiségi propagandák mind nagyobb arányokat öltöttek. Ez volt a helyzet a háború kitörése előtt.

A most is dúló világháború a nemzetiségi kérdésben végleges megoldást teremtett. Még a háború legelején voltunk, amikor a magyar kormány a hazai nemzetiségeknek megengedte, hogy idegen állam színeivel nem azonos nemzetiségi jelvényeiket és színeiket hordhassák, az indoklás szerint kifejezetten azért, mert a nemzetiségek egy része a háborúban hazaszeretettüknek fényes bizonyítékát adták és becsületesen és híven teljesített katonai szolgálat közben a vitézség ragyogó példáját szolgáltatták és így ezt a kiváltságot tőlük megvonni nem lett volna méltányos, a háború azután — hála a Mindenhatóknak — amit Szerbiában tisztázta helyzetünket, úgy elintézte Romániával való számadásunkat. Az izgága szomszédok, akikről a bűjtogatás kiindult és akik a háborúban mint az elnyomott nemzetiségek protektorai léptek be, saját vérükben fetrengenek.

Maguk a nemzetiségek pedig belátták, hogy ideáljaink mint agyaglábakon álló bálványok porbaullottak és maguk a román és szerb anyanyelvű magyar állampolgár katonák fegyverrel kezükben néztek szembe mint ellenségek a protektorokkal és a hatalmas fegyvertények egész sorozatával igazolták, hogy nekik a magyar haza a bölcsőjük és hogy az agitátorok által szótt hiú ábrándok a véres harcok tüzeiben szertefoszlottak.

A háború tehát tisztító hatással volt a nemzetiségi kérdésre, megtaította őket annak okszerű belátására, hogy állampolgári hűségük a hazai rögöz köti őket és hogy annak védelmében épp úgy tartoznak résztvenni, mint a magyar anyanyelvű polgárok. Demonstratív megmutatta a háború még azt is, hogy sem Szerbia, sem Románia nem voltak képesek amaz ideálok megvalósítására, amelyekkel nemzetiségeinket az orosz rubellekkel megvesztegetett ügynökök, agitátorok kecsgettették.

A borzalmas háború tehát mint a desinfiáló tűz tisztázta sokban a nemzetiségi kérdést, tiszta helyzetet teremtve. A magyar kormányunk dolga már most megtalálni a módot és eszközt arra, miként tudja a háború folytán előállott helyzetet állandósítani, miként tudja nemzetiségeinket a jövőre is teljesen magához csatolni és megvédeni őket a lelketlen izgatók bűjtogatásai ellen. Meggyőződésem, hogy az érdemek elismerése, a bűnök szigorú de igazságos megbüntetése és a magyarságtól semmiben sem különböző elbánás közelebb viszik majd a kérdést a megoldáshoz.

Dr. Scheib Károly.

Séták az életben.

In memoriam ...

Elment ...

Elment tüzzel, lelkesedéssel, gyermekes, de, nagy idealizmussal ...

... Elment küzdeni ... Elment oda, ahol a legegésőbb szükség volt az ő nagy, korán megedzett, férfias bátorságára ... Elment ...

És hosszú, ádáz harcok után — amikor már századát, amely imádtá, anyai győzelemre vezette. — lomhán muló hónapok elteltével, egyszerre csak idefordult tekintete az édes otthon felé ... És ő, a mindig csendes, jó fiú, most egyszerre nekünk kezdett parancsolni, az itthonlevőknek és nem a századának: most lekeze ruhát húzzatok, most öltösetek gyászfátyolt, most imádkozzatok érettem és tartatok bánatot! A zongorához ne nyuljatok! Ajkátok mosolyra. dalra egy ideig ne nyiljon! Most emlékezzetek meg Rólam! ...

Egy idő óta különösképen ő rendelkezik velünk. És mi gépiesen, kabultan teljesítjük parancsait, amelyek ellenállhatatlanok, szigorúak, kimértek és ... a szeretet hangján szólók ...

Micsoda rettenetes parancsok! ... A százada lelkesedéssel teljesítette parancsait és mi ... mi úgy félünk, fázunk és remegünk, ha kérő, esdeklő parancsaszavát halljuk ...

És ő most már csak nekünk parancsol, mert a százada őt ... elvesztette és hiába várja ... parancsait ...

Gyermek volt és elment ... nagyon messzire ment el ... De még viszontlátjuk egymást ... édes kis Őcsém!

Dr. Szabó István.

A Török Vörös Félhold képeslevező lapjait 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest — Képviselőház).

Olvasóinkhoz!

Január elsején lapunk 36. évfolyamába lép. A közszolgálatban eltöltött ily hosszú idő után megújult erővel lépünk az olvasóközönség elé.

A nagy világegés lángjai elalvóban vannak, a normális élet hihetőleg hamarosan bekövetkezik és az elkövetkező alkotársra termett időben a közönségnek szükség van a szókimondó helyi sajtóra.

Éber figyelemmel kísérjük a megyei és városi közigazgatást, megyénk és városunk életszükségeit. Teljesen újjászervezett megyei tudósító gárdánk a megyei életről lelkiismeretes és hű képet fog nyújtani. Hirrovatunk, törvénykezési rovatunk élénken és frissen tárja a közönség elé eredeti értesüléseinket.

Politikai kérdésekben — miként a multban — az országos munkapárt híveinek valljuk magunkat.

Miután elvünk az országos nagy érdekekkel összhangzásban Bácsmegeye és Zombor városainak érdekeit minden erőnkől támogatni, saját magának a szószólója az, aki lapunkat előfizetéssel támogatja.

A nehéz viszonyok ellenére lapunk előfizetési ára a régi marad. Egy évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Tisztelettel a

Zombor és Vidéke szerkesztősége és kiadóhivatala.

HÍREK

A zombori 23-as ...

— NÉPDAL —

A zombori 23-as magyar regimentel
Az én drága kösvilém, az is assal ment el
Piros arccal, piros ajkkal, mosolygva kérte
Hogy a róssám, fehér róssám tüsszem a keblére.
Az volt az utolsó róssa, amit nébi adtam,
Az volt az egyetlen csokja, amit tőle kaptam.

Róssa nyílik minden fazon, ott hervad az ágon
Elpusztult a legédesebb, legdrágább virágom,
Hiába volt a keblém, golyó ment szívembe
Piros aika, piros arca, de fehér lett tőle.
Hiába volt a keblém, rádmilott a vére,
Piros lett a, piros lett a fehér róssám tőle.

dr. Palaj Sándor.

Tövisek a szeretet ünnepén.

Már újra itt lenne a szeretet szent ünnepe? Oly hamar ássa meg egyik év a másikon a sirját, csak, úgy repül az idő! Már a harmadik háborús karácsony tülük. A kedves viaszgyertyák szelid lángját elhomályosítja a sortüzek és az égő falvak pokoli lángja, az imára hívó karangkongást túlharsoja az ágyúk bömbölése, a karácsonyfát körülugráló gyermekek ártatlan örömkaczajába belevegyül a csataterek haldozó vitézeinek hűrgése, a kórházakban sanyilódó sebesültek fájdalmas sóhajta.

Hányan szomorkodják majd végig az év eme leggyönyörűbb napját! A sugárt árasztó fenyőfa alatt fázni fogunk, mert eszünkbe jut, hogy a messzeleldről haza sír egy-egy szerető szív!

Mennyivel boldogabbak a gyermekek. Azoknak az első fecske a tavaszt, az első cseresznye a nyarat, az első szőlő az ősz, az első hópehely a telet jelenti, tavaszkor örülnek az ibolyának, nyáron a vakációnak, őszkor a szüretnek, télen a karácsonynak, a játékkal megrakott asztalnak, a csillogó karácsonyának ezernyi csecsebecsésével, ragyogó lángjával, — a kedves meglepetéseknek, a mosolygó babáknak, melyek oly boldogító látványt nyújtanak s oly nagy szeretetről tanuszkodnak.

Milyen jó lett volna egy békés karácsonyt ünnepelni. Járhatnánk térdig érő hóban, a béke a mi részünkre a kikeletet jelentené. A tavaszt, amikor a természet felébred téli álmából és szerelmes hirnőkei a tarka, harmatos virágok vígan bólogatva köszöntik a boldog feltámadást.

Mig ünnepi harangszó csendülne meg a légben, a szolozsmák hangja Jézus születésére hívna az ájtatos hívőket, addig mi „Alleluját“ zengenénk: a béke lecsökolt volna a szomorú mult minden szenvedését.

Milyen boldogan ölelnénk magunkhoz a békét, a mi megtért Madonnánkat.

De hideg még a béke-hír világa, nem nyílik ott még a szív virága, hagyjuk az álmodat!

Rózsa helyett újra tövises az utunk, nem igazi karácsony ez a mi karácsonyunk.

I. G.

Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk olvasóinknak, munkatársainknak és barátainknak!

* **A megye és Zombor város a koronázáson.** Ma szombaton délelőtt fél tíz óraker tartotta meg Bácsbodrog vármegye rendes évnegyedes közgyűlését. Ezen elhatározták, hogy a vármegyét IV. Károly király koronázásán dr. Purgly Sándor főispán, Scultéty Ferenc alispán, dr. Balaton Gyula és Ertl István bizottsági tagok képviselik. Zombor városát Kleiner Lajos polgármester, Köröczky Ernő apátplébános, Koczár Zsigmond kir. közjegyző, városi bizottsági tagok képviselik a koronázáson. A vármegyei és a városi közgyűlésekről lapzártá miatt következő számbunkban hozunk referációt.

* **Egyházmegyei hírek.** Sommer Károly újmisési paptól az érseki hatóság Monostorszegrre küldötte káplánnak. — Wüsch János dunacsébi tanító Militicsre kántortanítóvá nevezett ki.

* **Ref. istentisztelet.** Karácsony napján, hétfőn d. e. 10 óraker a zombori református gyülekezet a Zarándok-utcai iskolában ünnepi istentiszteletet tart. Az ünnepi beszédet Szigetgy Gyula pacseri lelkész mondja.

* **Szegescu József** országgy. képviselő, udvari tanácsost nevezte ki a földmívelésügyi kormány a felállítandó megyei szövetkezeti szeszölde kormánybiztosává. Miután a megyei gyümölcsstermés értékesítése felettel fontos, Szegescu kormánybiztos már több megyei képviselővel érintkezésbe lépett.

* **A beteg katonák karácsonya.** Dr. Benedikt Vilmos I. oszt. főorvosorvos parancsnoksága alatt álló kórházban a karácsonyi ünnepély időpontja a következő: A barakokban szombaton d. u. 3.45. A kórházban vasárnap: Vörös Kereszt-kórház 2.30, gynnasium 3 óra, Szerb népiszkola 3.20, honvéd lakatya 3.45, keresk. iskola 4.10, zárda kórház 4.30, gazdasági egyesület 5 óra, Ferencz József lakatya 5.20.

* **Elkobzott kávékészletek.** A zombori rendőrség feljelentés alapján a helybeli nagykereskedőknél nagymennyiségű elrejtett és be nem jelentett kávékészletet kobzott el. A készlet oly nagy, hogy a város teljes szükségletét legalább két hónapra felezné.

* **A súlyos gazdasági viszonyok között** megemléstéreméltó, hogy Grünbaum Aladár, a zombori Színházszálloda tulajdonosa a helybeli cs. és kir. tartalékkórháznak a fehérbor literjét 1915 július 13 tól 1916 november 30-ig 1 koronától 2.30 koronás áron szállította. A sok árdragító között mindenesetre tehát holló számba mennek Grünbaum vendéglős olcsó bor árai.

* **Fizetik már a beváltott fém-tárgyakat.** Felhívjuk mindazok figyelmét, akik a honvédelmi miniszteri rendelet alapján hadiczkokra fém-tárgyakat szolgáltatnak be, hogy az érték megállapított térítés összegét a városház épületének emeleti 30-as számú hivatalos helyiségében történendő előzetes számlajelzés után, a városi pénztarban felvehetik.

* **640.000 métermáza a termény.** Báró Kürthy Lajos, az Országos Közélelmészeti Hivatal elnöke tudvalevőleg ily mennyiségű terményt akar megvédeni területéről igénybevenni, a hadsereg és az ország ellátatlan lakosságának élelmészésére. Az igénybevétel foganatosításáért a gróf Károlyi György főrend van megbízva. A rekvirálás szerényen és eredményesen folyik, a mi legnagyobb örömet annak a sziszifuszi munkának tulajdonítható, a melyet dr. Szabovlyevits Dusan kir. tanácsos, vármegyei főjegyző végzett. Scultéty Ferencz alispán bahaás, de egyuttal erélyes felhívást bocsájított ki, amelyben a megye iakosságának kétséget nem hagyó módon hozzá tudomására, hogy a kijelölt terménymennyiséget minden esetben be kell szolgáltatnia.

* **Térszűke miatt** sok kézirat kimaradt, amiért munkatársaink szives elnézést kérjük. A kéziratokat alkalmilag mind közölni fogjuk.

* **A hadisegélyek körül.** Úgy látszik, nemcsak a béke bomlott fel ebben a borzalmas világháborúban, hanem az egész jogrendet is veszély fenyegeti. — Kezdünk már abban az irányban fejlődni, amely a jogot és erkölcsöt mint fölösleges rosszat kiveti az életből, s „ami a tied, abból nekem is részem van“ elve kezd hovatovább tért hódítani. — Ennek az új iránynak akartak talán a képviselői lenni Biciczky Milán és Plávsity Péter ósviváczki közs. pénztárosok, mert az eszedékes hadisegélyek kifizetésénél a segélyezőket asszonyoknak járó pénzékből 10—30 fillér terjedő összegeket minden alkalommal önkényesen visszatartottak és azt a saját céljaikra használták fel, szóval: elsikkasztották. A sértettek egyike-másika vallotta, hogy vádlottak borraival címén tartották vissza az összegeket, — mások szerint viszont farsági díjúl szolgált volna a 10—30 fillér. Minden esetben szerények voltak ezek az urak, s szép töllik, hogy a szegény asszonyokat jobban nem kopasztották meg. Minden irány első exponált képviselői rendszerint mártírjai szoktak lenni annak az iránynak. Így jártak Biciczky Milán és Plávsity Péter vádlottak is, akiket a bíróság a sikkasztás büntetésben mondotta ki bűnösöknek, s ezért egyenként 6—6 hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen úgy a vádlottak, mint a kir. ügyész felebbtettek.

* **Magyar-oláh szövetségre léptek** özv. Horváth Istvánné (magyar), Tomits Anna és Tomits Szávóné (oláh) asszonyok Újverbáson. De persze, ahol már előbb van a szövetségben, ott nem lehet a működés áldásos. Aminthogy nem is látták annak előnyeit a derék és jámbor ó, — meg újverbászai polgárok feleségei; — de ráfizettek az ügyletre végeredményében maguk a szö-

vetséges-társak is. Mult év decembertől — folyó évi február végéig működött a szövetség, még pedig meglehetősen szép eredménnyel. Ruha, tyuk, pulyka, tömött liba, konyhai felszerelés és napernyő nyilváníttak oly ellenségeknek, amelyet ártalmatlanítani és amelyből minél többet zsákmányolni kell. A bíróság az elmúlt héten vonta felelősségre a szövetség-társakat, s a lopás büntetésben mondotta ki bűnösnek őket. Özv. Horváthné 2 évi, Tomits Anna 1 és fél évi börtönrre, Tomits Szávóné pedig 3 hónapi fogházat kapott.

RENDŐRI HIREK.

* **Megtámadott hadnagy.** Közelmúlt éjszakák egyikén Tóth Ernő hadnagy és atyja gyanútlanul mentek a Radisits utcán. Midőn a fecske utca sarkára értek, ott állott egy czivil és két katoná, névszerint Krerojevics Mladen, Obuskovics Illés és Vojin, ez utóbbi kettő mit sem hederített arra látván a közelgő tisztet, sőt megszólítására nem hogy nem tisztelegtek, hanem még illetlenül léptek fel a hadnaggyal szemben. Kellő leszád után alig tett Tóth hadnagy pár lépést, a sarkon álló társaság utánuk iramodott s a náluk levő botokkal megtámadta őt és atyját. A tiszt kardjával védekezett s az egyik támadó 4 cm. vastag botját a szó szoros értelmében ketté vágta és mint a nyomozás kiderítette, az Obuskovits Vojin fejét is megsebesítette. A megtett feljelentés alapján úgy a rendőrség, mint a katonai parancsnokság is széleskörű nyomozást ejtett meg és a delután folyamán a tetteseket sikerült kinyomozni, kik most a további sorsukat a zárkákban várják.

* **Bevásárolni jött Zomborba** özv. Sui Jánosné szilbereki lakosné és ezen ténykedéseit közepette megszólította egy 9—10 évesnek látszó fiú és leányka, kik elég jól voltak öltözködve, hogy a nála levő csomagokat segíteni akarják vinni. El is segítették a Sztapári-úton levő korcsma egyikébe, ott azután etették. Közben özv. Sui Jánosné néhány pillanatra bement a vendéglőbe és ezen idő alatt a csomagjai eltűntek. Feljelentés alapján detektívjeink a nyomozást megjevte, a két gyermek kiltét csakhamar megállapították.

* **Vesztett macska harapás.** Pérsics Mihály hadbavonult Könyök-utczaf lakos Mada nevű 7 éves kis leánykáját, midőn az utcán gyanútlanul haladt, egy vesztett macska több helyen megmarta. A kétségbeesett kis leánykáról a szomszédoknak kellett a bős állatot leszedni és ott nyomban agyonverni. A kis leánykát a rendőrség gyors intézkedése folytán még aznap felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

SZÍNHÁZ.

Az elmúlt héten szenzációkeltő hatott Mezei Margit fellépte a Legénybúcsúban Stefi szerepében. Mezei Margitot a zombori közönség jói ismeri és így tudta, hogy a Balla társulatnak nagy nyeresége az ő szerződötése. Tiszta hangjával ügyes tánczaival és kedves játékaival meghódította ismét a közönséget. — A társulat működését ügyelemmel kísérve, örömmel látjuk, hogy miként fejlődik Verma Alice játéka. Tehetsége és rátermettsége nap-nap után jobban érvényesül. A legszebb reményeket fűzzük Verma Alice szerepeihez. A pénztek és szombati újdonságokról következő számunkban adunk beszámolókat.

Nem tartozik ugyan ide, de itt említünk meg egy kedves jelenetet. Záró Gizi, a Balla társulat kedves és bájos szí-

nészője a napokban egy társasággal egy helybeli kávéházban ült. A társaság mellett asztalnál két német vitéz búslát. A helyes kis színészno legszebb mosolyain kívül egy nagy csomó finom cigarettát küldetett át a messze idegenből ideszakadt vitézeknek, akik e dohányinséges világban nagy örömmel fogadták a jóléti figyelmet.

CSARNOK.

Regény dióhéjban.

Iлона kisasszony egész életében elö-nösködött. Iлона kisasszony nem volt szép, sőt mondhatnám rút volt az ő püffedt, vörhenyes arcával. Abból a püffedt, vörhenyes arcából két ragyogó fekete szem villogott elő, melyből a nemes, jó lélek, a mindent megbocsátani tudó áldott jó szív sugárzott ki. Ámde a rohanó évek a szegény Iлона kisasszony felett is elrohantak és ő — dictum factum — megöregedett. Leánynövendékei szép sorjában mindannyian főkötő alá kerültek s bár forró könnyeket hullattak a válás pillanataiban nevelőnő és növendék, de váli — és mindörökké válni kellett. A szegény Iлона kisasszony búsan, könnyek közt csomagolta össze holmicskáját és elment az ő egyedüli menhelyére: özvegy nővére egy szobakonyhás kis lakására. Azzal nyugtatta meg szomorú, érzékeny lelkét, hogy majd rövid időn belül új állást fog kapni a fényes, gazdag, az örökké forrongó nagy városban.

Nagy, fáradhatlan buzgósággal tette közzé az újságokban az apró kihirdetését, hogy „Egy élteőbb nevelőnő alkalmazást keres ifjú leánykákhoz. Beszél a magyar és német nyelven kívül perfekt francziául és angolul is.” — Ó, hogy leste szegény lelke a válaszokat vagy jelentkezéseket a kis egyzobás lakásban... De hiába... nem jött senki, senki! — Sok-sok álmatlan éjszakát töltött ébren, forró könnyek közt a lázas homlokát a zuzmarás ablakhoz szorítva, úgy nézett ki a zajló Dunára.

Hiába no — zokogta maga elé, — öreg vagyok én már! Még cselédnek sem kellek. Reménytelenül hallgatta nővére bátorító biztatását, hogy csak türe em... majd egyszerre csak itt lesz a várva várt üzenet.

Egy hóruvasos déltán aztán azzal búcsuzott el a nővérétől, hogy elmegy az újságok kiadóhivatalába utána nézni, hátha válasz fekszik ott számára. Szegény, jó lelke telve volt újra mérhetetlen reményekkel, oly szépen kismozgatta magának a jövőt, milyen buzgalommal fogja ő ismét tanítani az ő új növendékeit... hogy fog ő majd tovább takarékoskodni, hogy öreg napjaira ne legyen kénytelen másnak terhére lenni... és majd megint újra boldog lesz... oh, hiszen az emberek nem is olyan rosszak és az ő igényei igazán olyan szerények...

Végre ezéjához ért... Nagyon szerény, szintén könyörgő hangon kérdésös-ködött a szegény vén leány apró hirdetése után. — A válasz bizony rövid, nagyon is rövid volt. Úgy hangzott, hogy: semmi sincs! — Szegény Iлона kisasszony vörhenyes arca olyan fakóvá vált ebben a pillanatban. Halkan rebegett egy két köszönő szót és azzal nagy búsan eltávozott.

A lábai alig bírták. Az utcán már a gáz-lampák égtek. Egy templom előtt haladt el éppen, teljes fényárban uszott a belseje... Iлона kisasszony is belépett és nagy ajtatosan leborult a kis Jézuskát tartó Mária-szobor elé. Forró imában köszöntö meg a Mindenhatónak a hozzávaló irgalmát, kegyelmét. Azután fölbelé és szinte meg-erősödvé, bensőjében teljesen megnyugodva hagyta el a csillogó templomot. A bejárat előtt kuporgó koldusok között szétosztá a magánál levő pénzecskéjét, akik egy „Isten fizesse meg ezerszer!”-rel köszönték meg a kegyes adományt.

Iлона kisasszony most sietve szaladt le a jéggel borított Dunához, hogy még az utolsó csavargózásra szállhas-on. Még elérte a... és a kis gözös egy két pillanat alatt a tulsó partra ért. Az utasok mind kiszálltak... csak egy utas tünt el... Egy női kalap és egy karmantyú maradt bent a fülkében gazdátlanul. Ezt a kapitányságra vitték.

Majdnem ugyanabban a pillanatban halkán kopogtattak Iлона kisasszony nővé-rének lakása ajtaján. Egy előkelő úrnő lépett be. Az újságokban közzétett apró-kiadás hozta őt ide. Két leánykája mellé nevelőnőre volna szüksége, kéri, hogy a nevelőnő látogassa meg őt lakásán.

Iлона kisasszony nővére boldogan köszönte meg a látogatást s megígérte, hogy testvérét, amint hazaérkezik, erről rögtön értesíteni fogja. Higye el, nagyságos asszonyom, — mondá az özvegy — Iлона nővérem végzetlenül boldog lesz, ha az ön látogatásáról értesülni fog...

Iлона kisasszony pedig ott a szürke Duna-mélyén, a zizegő jégtáblák alatt uszott tova az ő püffedt, vörhenyes arcával. — Most már igazán boldog volt.

Jámhor Béla.

Képeslevelezőlap.

Már piros-fehér-zöld szallag díszíti Tankay Béla sapkáját. Otthon a felesége rendre készítgeti a holmijait.

Nézd apa, ez is milyen jó lesz ott. Ha ezt az érmegetőn viseled, nem fázik fel a karod. Mert bizony elképzelem, milyen lehet a tél Muszkországban. Ezt is becsomagolom ide, emezt meg ide, hogy kéznél legyen minden. Oh, hiszen olyan hamar itt lesz az a holnap délután.

S minden egyes ruhadarab mind-megannyi kísérő szavakkal került a háti-zsákba útrautalónak.

A hat éves Iлона — az egyetlen gyermek — ott csügg, segít és lesi lopva az édes anya szeméit, nem csillog e ezekben megint a válás könnye.

Az apuskának még egyéb rendezni-valója van a családi irományok között. Ezeket rendben elhelyezve átadta feleségének, megmutogatva, hogy mit hol talál meg, ha éppen szüksége lenne egyikre vagy másikra.

— Ugy-e apuka, te mindjárt írsz a mamuskának, ha megérkezel a muszkákhoz — szakítá meg a tétova csendet az apa gyöngye.

— Irok kicsikém, de teneked is küldök szép levelet, rózsaszínű lapokat,

— Én meg minden nap szépen fogok imádkozni, hogy a Jézuska hozzon vissza téged hozzánk. — Mert azt mondta a tanító-néni, hogy aki szépen imádkozik, annak minden kérését meghallgatja a Jézuska.

Édes csókkal jutalmazta apuka a kis szöszke erős hitét s íjta neki, hogy nincs meg benne is oly hit. Talán könnyebb volna a válás.

Éles, hideg szél sívít a végtelen hó-tengeren át. A felkorbácsolt hószilánk mint a tűz, úgy égeti az arcot. Pedig dermesztő annak minden paránya.

Ha a gyászt a régen elmult időkben úgy ismerték volna, mint amilyenek ott künn a harcztén most mi tudjuk, télen fehér lepellel jeleztek volna.

Tegnap még pirosra festett volt a sík frontunk előtt s a halál nagyon bőven aratott drótakadályainknál s ma nyoma sincs a vérnek. Fehér minden és dermesztőn hideg. Ekként gyászolja a táj, az idő a tegnapi napot.

Tankay Béla tizedmagával lábál a térdig érő hóban s a szemközti erdősarok felé tart. Parancsa az erdőmélyét kiszemelni, maradt-e benne ellenséges csapat. Egy srappel magva szóródott le a kis csapat mögött. Jó megfigyelő lehet odaát. Majd egy páros gránát sütvített és robbant. Szerencsére nem krími tűzterek czéloztak.

A fedezék mélyében gyenge gyertya fényénél mohón nézegeti, olvasni olvasná Tankay hadapródjelölt azt a képeslevelezőlapot, amit a posta hozott, míg ő az erdőt járta.

Egy lap, amit az angyali arcú gyermek irt ábécés kis betűkkel. — Nézegeti a képet. A képen egy útszéli kőkereszt s ez előtt térdelve egy kicsiny leányka össesett kacsókkal, esdő tekintettel könyörgő a kinszenvedő Úr Jézushoz. Megfordítja a lapot, a címzés az a gyengéd jó telesség kézírása. Kétségtelen, hogy a kis Lucí írta a kép alá: „Jézuskám, vidd vissza a jó apukát.”

— Ép olyan szöke, ép olyan kicsiny, mint az én kis angyali gyermekem, éppen olyan szelid, olyan ártatlan... És... oh Mindenhatóm, milyen erős hit lakozik a gyermek ártatlan szívében és mily szilárd remény sugárzik szíveiből a Jézuskához!... Látom, mint esdekel gyermekem... Látom, mily sóvárgva vár haza... Leolvassom arcáról, hogy hiszi azt, hogy engem még valaha viszontlát... Oh, látom, hogy egyetlen kis gyermekem nyakamat átka-rolva megint fog nekem mesélni, megint simogatja arcomat bársony kacsóival... A te hited — édes gyermekem — fel-élesztette az én hitemet is! Látom újból a Jézust a keresztén és hiszem, hogy meghallgatja kérésemet. Könyörgöm hozzád, bocsásd meg bűnéimet és fogadj vissza gyermekednek!

És mohón emelte ajkaihoz a lapot, forrón csókolta azt s forrón csókolta kis gyermekének megments betűit.

Napok váltották egymást, hetek multak, egy szép márcziusi napon a berobogó vonat egyik kocsiából hordágyon emelték le Tankay Bélát. Mindkét lábszára bekötve. A csapatkórházban helyezték el.

Az orvosi tudás, a gondos kezelés, a szerető hitves és angyali lelkű gyermek ápolása a biztos gyógyulást nyújtotta a sebekre.

Szépen imádkozott a gyermek, meghallgatta imáját az, akire az apuska visszatért.

Pásztor Tűz.

NYILTTÉR. *)

Kittűnően megvéd a

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
Kiváló minőségű
SAVANYUVÍZ

székély infektívus
hajból; a panasz
gránátorszákból
inhab.

Több epidémiánál lényegesen kevésbé.

*) Ezen rovat alatt közöltétekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Baranyai fajborok

nagyban és kicsinyben
jutányos áron kaphatók.Grünbaum Aladár,
Szinház-szálloda tulajdonosa,
ZOMBOR.

40 hektóliter jó zöld, fehér

idei fajbor
eladóMegtékinthető Czünterstein Vilmosnál
Kiskunhalason.

Fényképnagyításokat

quarellek, tus- és olajképeket legelőnyösebben szállítunk. Árjegyzék ingyen. Képviseletet alkalmazunk.

R A F A E L

Arcképfestészeti műintézet és laboratorium
Budapest VII., Rákóczi ut. 24. — Telefon
József 28-65.

Hartenstein és Philipp

BUDAPEST
KIRÁLY-UTCA 78. SZÁM.Ajánlunk előnyösen: nyers-, kenő-,
henger-, motor-, hajtó- és égő-
olajokat, petroleumot, benzint,
bensolt, manillát, raffiát, réz-
gálicot, mindennemű műszaki
és gazdasági cikkeket.

Szükséglete beszerzése előtt sziveskedjen cégünket ajánlattételre felhívni.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Hartenstein és Philipp.

Földbirtok
eladás.Baranya megye területén több 500—
1200 hold területnyi földbirtok felsze-
reléssel együtt eladó; a megye szék-
nyelén pedig jó forgalmú helyen több
ház üzlettel együtt eladó. Bővebbet
Schwarz Henriknél, Pécs.

Pezsgődugót

használt, azonban nem töröttet, ve-
szek bármily mennyiségben, előzetes
tudakozódás nélkül, utánvétellel, da-
rabját 20 fill., úgyszintén használt
palackdugót kgr. 4 korona.Veszek új dugót is, de csak
minta beküldése esetén. : :

Robicsek Adolf

parafadugógyár.

BUDAPEST, Nefelejts-utca 15. szám.

Tovább-
árusítók,ügyönkök, házalók, vásá-
rosok tartják a legszebb
selyemmel hímzett

háziáldásokat

minden nyelven jelkép-
pel 42—52 cm. nagy-
sággal.

HUGO JELINEK

STICKEREI-FABRIK

Wien, VII., Lindeugasse 55.

Ruggyanta
bélyegzőket,réspecsényomót, felirati táblá-
kat, dombornyomású vignettákat,
névjegyeket és levelepapírokat a
legjobb kiviteiben és jutányos áron készít

Geduldiger Hugó

reggyanta-bélyegző és vignette-gyár
Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.Lenolaj kencét, olaj-
festéket és mázakat

vesznek a raktárhelyen.

Abkemische Erzeugung
Perchtoldsort b|Wien.Minta-, ár- és mennyiség
megjelölése kérétek.

7342 kig. 1816. szám

Pályázati hirdetés.

Az elhalálozás folytán megüresedett
háctővárosi községi orvosi ál-
lásra pályázatot hirdetek.Felszólítom a pályázni óhajító orvos-
tudor arakat, hogy az 1908. XXXVIII. t. c
7. §-ban előírt képesítésüket és eddigi
működésüket igazoló okmányokkal felsze-
relt pályázati kérvényüket 1916. évi de-
cember hó 31-ig hozzám annál is inkább
nyújtsák be, mert a később beérkező kérvé-
nyeket figyelembe nem veszem.Bz állással egybekötött javadalmazás
a következő: 1600 korona törzsfizetés, 800
koronáig emelkedhető és a nyugdíjba be-
számítandó 200 korona ötödéves korpótlek,
évi 600 korona lakpénz (míg a község a
lakást természetben nem szolgáltatandja),
1000 korona személyi pótlék és a szabály-
rendeletileg megállapított rendelés, látó-
gatái és egyéb díjak.A választás napját később fogom ki-
tűzni.

Palánka, 1916. évi december hó 13-án.

Zsigmond János,
főszolgabíró.

3603—1916. sz.

Pályázati hirdetés.

Járáshoz tartozó **Sajkásgyörgye**
községben üresedésbe jött községi **vegre-
hajtói állásra** ezzel pályázati hir-
detek s felhívom a pályázni óhajítókat,
hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket
1917. évi január 5-ig hozzám annál is
inkább nyújtsák be, mert a később érke-
zőket figyelembe nem veszem.Az állás javadalmazása havi előleges
részetekben élvezendő 1200 kor. készpénz
fizetés.A választás határidejét később tū-
zóm ki.

Zsablya, 1916. december 9.

Tripolezky Gyula,
főszolgabíró.

Dr. Palócz

k. egészségügyi tanár, v. kórházi
specialista orvosBudapest, IV., Károly-körút 2. sz.
Ez az évi ériási speciális praxisa folytán teljes his-
teséggel, felismeri és kigyógyítja egy férfinál,
mint nőknél a titkos- és nemü betegségeket, vala-
mint az azokból származó összes bajokat. Rendel
hétkésnapokon d. e. 10—13-ig, d. u. 3—5-ig. Ha
személyesen lehetetlen volna megjelenni, választ-
bélyeges levélre szivesen ad díjtalan felvilágosí-
tást afelől, hogy otthoni kurával hogyan szabadul-
hat meg gyökeresen a bajától.

Eladó birtok.

Baranyában 570 magyar hold kiterjedésű, jó minő-
ségű, legnagyobb részét szántóból álló földbirtok,
amely vasuti-
állomáshoz 3 km-re van, amelyen új gazdasági épületek vannak,
eladó.Ára magyarholdanként, a gazdasági épületeket is beleértve
1100 K. 250 ezer korona jelzálog a birtokon maradhat.Vevők forduljanak Fejes János dr. ügyvédhez, Siklós
(Baranya).